
Přírodovědci objevují na severu Čech radioaktivní léčivé prameny

Přírodovědci objevují na severu Čech radioaktivní léčivé prameny

Česká republika je světově proslulá svým lázeňstvím. Řada zdraví prospěšných pramenů však stále není objevena. Především po těch radioaktivních pátrá Mgr. Viktor Goliáš, Ph.D., z [ústavu geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů Přírodovědecké fakulty UK](#) spolu se svými studenty.

V současné době se Viktor Goliáš se svými spolupracovníky soustředí na oblast severní části Českého masivu, kde hledá prameny bohaté na radon. Jeho tým zaznamenává především ty, které mohou být podle lázeňského zákona označeny za minerální vody, tedy takové, které mají u vývěru radioaktivitu radonu nad 1500 Bq/l. Detailním měřením radioaktivity a zkoumáním složení desítek a desítek místních pramenů se takto podrobně dosud nikdo nezabýval.

Některé léčivé vody, třeba ty v krkonošských Janských Lázních, jsou známé už stovky let. Avšak například pramen Svätý Vojtěch v Horní Malé Úpě s objevením svých zdravých prospěšných účinků musel čekat až na zájem Viktora Goliáše a jeho spolupracovníků, mezi něž patří i vědci z polské polytechniky ve Wroclawi.

Tým vědců dosud detailně zmapoval prameny Orlických hor a Krkonoš, v současné době pokračuje dále na západ a soustředí se na oblast Jizerských hor v lokalitě mezi českou Chrastavou a polským městem Bogatynia. „V každé oblasti působíme dva roky. První rok věnujeme intenzivnímu průzkumu, další rok hlubšímu zhodnocení objektů, které jsme našli v prvním roce,“ vysvětlil doktor Goliáš.

I v Jizerských horách během prvního roku výzkumu vědci objevili vodní zdroje bohaté na radon. Zatím mezi nejvýznamnější nálezy patří pramen Soumar vyvěrající nedaleko Albrechtic u Frydlantu. Jméno získal po Mgr. Ing. Janu Soumarovi, doktorandovi Přírodovědecké fakulty UK, jehož průzkumná skupina ho loni objevila. Detailní analýzu pramene vědci stále provádějí, avšak první testy ukazují, že kromě radonu je bohatý i na minerální látky.

Většímu komerčnímu využití nově objevených léčivých vodních zdrojů obvykle brání jejich špatná přístupnost, ale i současná deprese českého lázeňství. Ukryty hluboko v lesích tak mohou nejlépe sloužit místním a pěším turistům, kteří chtějí udělat něco pro své zdraví. I když třeba právě zmíněný Soumar vyvěrá nedaleko hlavní silnice mezi Libercem a Frýdlantem. Také proto se mezi místními rychle rozkřiklo, jak je výjimečný a jak příjemně chutná.

Zatímco Soumar je pramen vhodný i k pití (avšak zatím na vlastní riziko, dokud nebudou provedeny všechny potřebné testy, nyní především bakteriologické), v radioaktivních vodách je nevhodnější se koupat. Radon však z vody rychle uniká, proto je nejlepší koupat se přímo v místech vývěru. Přenášet si vodu domů v lahvích má smysl jen u těch nejaktivnějších vod, jako v případě pramene Michael u Nového Města pod Smrkem, který má aktivitu i přes 6000 Bq/l radonu.

„Místa, kde radonová voda vyvěrá, jsou příznivá i mikroklimaticky. Je tam přirozeně zvýšená radioaktivita i velký obsah lehkých volných iontů ve vzduchu, což příznivě působí na lidský organismus. Na takovém místě sice není dobré trvale pobývat, krátkodobě je to ale velmi prospěšné,“ podotkl doktor Goliáš.

Sám připustil, že si rád dopřává nožní koupele ve Svatém Vojtěchovi. Tento pramen je navíc velmi studený, kombinují se zde proto prospěšné účinky radonu s metodami léčby Vincence Priessnitz.

Tým Viktora Goliáše se letos soustředí na výzkum v Jizerských horách, v budoucnu by však rád pokračoval dále na západ do Lužických hor a pak především do oblasti Krušných hor. Nyní proto hledá podporu také německých kolegů, které by výzkum přeshraniční oblasti zajímal a s nimiž by mohl na projektu spolupracovat.

Kam vyrazit za radioaktivními prameny zájemci zjistí na internetových stránkách národního registru pramenů a studánek www.estudanky.eu, které na základě nových výsledků výzkumu pravidelně aktualizuje vedle dalších i Viktor Goliáš.